

Του **Ηρακλή Κακαβάνη**

Στην επικαιρότητα ο **Αλέξανδρος** εξαιτίας της ανασκαφής στην Αμφίπολη. Όμως οι σχετικές με αυτόν παραδόσεις ποτέ δεν έσβησαν και με πολλές αφορμές η αναφορά σε αυτόν. Ενδεικτικά να αναφέρουμε ότι είναι το δημοφιλέστερο αρχαιοελληνικό όνομα.

Ποιος ήταν ο Μέγας Αλέξανδρος; Φορέας πολιτισμού ή ένας μεγαλομανής, κατακτητής, άπληστος για πλούτη και δόξα που υιοθέτησε τα ήθη των βαρβάρων; Αμφιλεγόμενη προσωπικότητα.

Δε γνωρίζουμε την πραγματική μορφή του. Η φιλαρέσκειά του ήταν αιτία να απαγορευτεί σαν ιεροσυλία η απεικόνισή του από άλλους, εκτός από τον **Λύσιππο και τον Απελλή**, των οποίων οι απεικονίσεις δεν απέδιδαν τη μορφή του παρά μόνο τον κολάκευαν. Από τις πληροφορίες που έχουμε ξέρουμε ότι ήταν κοντόσωμος και όταν, όπως λέει ο Διόδωρος, μπήκε στα ανάκτορα των Σουσών βιάστηκε να καθίσει στο θρόνο του Δαρείου και κάτω από τα πόδια του, που κρεμόταν πολύ πάνω από το υπόβαθρο, έσπευσαν να βάλουν σκαμνάκι. Η μητέρα του **Δαρείου** όταν τον πρωτοείδε, δεν της γέμισε το μάτι για βασιλιάς. Γονάτισε και προσκύνησε τον όμορφο και ψηλό **Ηφαιστίωνα** που ήταν μαζί του.

Για να ανέβει στο θρόνο και να σταθεροποιηθεί εξολόθρευσε με δόλο τον **Φίλιππο** και κατέσφαξε πολλούς πιθανούς ανταγωνιστές, ομόαιμους και ετεροθαλείς αδελφούς. Εκείνη την περίοδο στη Μακεδονία υπήρχε η πολυγαμία και όποιος από τους πολλούς απογόνους κατακτούσε το θρόνο περνούσε από το λεπίδι αδέρφια, ξαδέλφια και λοιπούς συνδιεκδικητές. Και ο Φίλιππος με τους τέσσερις γάμους και τις πλούσιες εξωσυζυγικές δραστηριότητες είχε μπόλικους απογόνους. Τον Αλέξανδρο που είχε και μια αμφιβολία για το αν ήτα γνήσιο τέκνο του, δεν το είχε δα και σε πολλή εκτίμηση.

Το έργο του

Η είδηση του θανάτου του Φιλίππου προκαλεί έκρηξη χαράς στις άλλες περιοχές της Ελλάδας. Από πολλές πόλεις διώχεται η μακεδονική φρουρά και αποκαθίσταται η δημοκρατία. Ο Αλέξανδρος επιχειρεί μία τρομοκρατική κάθοδο στη νότια Ελλάδα, στην οποία ισοπεδώνει τη Θήβα. Με ένα νεύμα του τέσσερις χιλιάδες Θηβαίοι σφάχτηκαν και 30.000 πουλήθηκαν σκλάβοι. Βέβαια αυτό που έμεινε στην ιστορία ήταν η φράση του **«Πινδάρου μουσοποιού την στέγην μη καίετε»**.

Ο εξελληνισμός και εκπολιτισμός της Ασίας είναι μυθοπλασία που κατασκεύασαν μεταγενέστεροι ιστορικοί. Η λεηλασία της Ασίας από τον Αλέξανδρο ήταν η μεγαλύτερη της παγκόσμιας ιστορίας. Λήστεψε και αφάνισε όσες πόλεις του αντιστάθηκαν, επιδεικνύοντας πρωτοφανή αγριότητα. **Μετά την άλωση της Τύρου, για παράδειγμα, σφαγιάστηκαν 6.000 αιχμάλωτοι, 30.000 γυναικόπαιδα πουλήθηκαν στα σκλαβοπάζαρα και 2.000 έφηβους τους σταύρωσε κατά μήκος της παραλίας.** Το παράδειγμα του Αλέξανδρου μιμήθηκαν αργότερα οι Ρωμαίοι που εμφάνισαν τις ληστρικές

κατακτήσεις τους ως επιχείρηση αδελφοποίησης των λαών. Σήμερα ανάλογες ιμπεριαλιστικές λεηλασίες γίνονται με το πρόσχημα της επιβολής των ανθρωπίνων δικαιωμάτων!

Τις επιτυχίες του τις χρωστά σε μεγάλο βαθμό στην οργάνωση του στρατού που είχε κληρονομήσει από τον Φίλιππο, στους έμπειρους στρατηγούς και στον τεχνικά άρτια εξοπλισμένο στρατό του.

Τα πάθη του

Στάθηκε αδύνατον να δαμάσει τον αχαλίνωτο θυμό και την οινοποσία. Είχε καταντήσει αλκοολικός και οι συνέπειες της καθημερινής κραιπάλης καταγράφονται και στο ημερολόγιο της εκστρατείας «... **στις 5 του μηνός Δίου έπινε στο Εύμαιο, στις 6 κοιμόταν εκ του ποτού, στις 7 έπινε στου Περδίκια, στις 8 κοιμόταν, στις 10 του αυτού μηνός έπινε και την επομένη τα εθισμένα εκ του ποτού...**»

Ο ιστορικός **Έφιππος** της αυλής του υποστήριζε ότι ο Αλέξανδρος έπασχε από μια μορφή «**υποχόνδριας παραφροσύνης**» και «**βρισκόταν σε μόνιμη ψυχική διαταραχή**». Και ο **Πλούταρχος** συμπληρώνει ότι «**είχε φόβο και νοητική ταραχή...** Το παλάτι ήταν γεμάτο από ανθρώπους που πρόσφεραν θυσίες, έκαναν εξαγνισμούς και έλεγαν μαντείες... και η δεισιδαιμονία γέμιζε τον Αλέξανδρο με αφροσύνη και του προκαλούσε φόβο...».

Μεγάλη του αδυναμία ο **Ηφαιστίωνας** και ο ευνούχος **Βαγώας**. Για να εκτονώσει τη θλίψη του για το θάνατο του Ηφαιστίωνα «βγήκε σε κυνήγι ανθρώπων και κατέστρεψε το έθνος των Κοσσαίων αφού έσφαξε όλους τους ενήλικες... Πάνω από 10.000 ανθρώπους, τιμώντας τον Ηφαιστίωνα», διέταξε να πενήθσουν όλοι οι λαοί και απαίτησε να λατρεύεται ο Ηφαιστίωνας σαν θεός.

Ο Αλέξανδρος δεν υιοθέτησε τις συμβουλές του δασκάλου του **Αριστοτέλη**: Να συμπεριφέρεται στους Έλληνες σαν αρχηγός και στους βάρβαρους σαν δεσπότης, τους πρώτους να τους προστατεύει σαν φίλους και δικούς του ανθρώπους και τους άλλους να τους μεταχειρίζεται σαν ζώα.

Ο αυταρχισμός, η αλαζονεία και η ασύστολη επίδειξη χλιδής τον χαρακτήριζαν. Κύριος αμύθητου θησαυρού και ξέροντας ότι οι Έλληνες και οι Μακεδόνες αντιδρούσαν στη θεοποίησή του προσεταιρίστηκε τους Ασιάτες έχοντάς τους στήριγμα στις κοσμοκρατορικές του φιλοδοξίες.

Η θανάτωση του **Παρμενίωνα** και των άλλων συντρόφων του προκάλεσε ιδιαίτερη ανησυχία στον αντιβασιλέα της Μακεδονίας Αντίπατρο και στον Αριστοτέλη που είχαν εκφράσει την αντίθεσή τους στη συνέχιση της εκστρατείας.

Με ενέργειες του απεσταλμένου γιου του ο Αντίπατρος κατάφερε να δηλητηριάσει τον Αλέξανδρο σε οινοποσία. Κάποιοι λένε ότι ο Αριστοτέλης συμβούλεψε τον Αντίπατρο και του έδωσε το δηλητήριο. Πάντως, με την είδηση του θανάτου του Αλέξανδρου οι Μακεδόνες της στρατιάς του χάρηκαν σαν να ήταν εχθρός.

Είχε θεϊκή καταγωγή:

Στη λαϊκή αντίληψη ο Αλέξανδρος πέρασε από τη σφαίρα του πραγματικού στη σφαίρα του μύθου και του αποδόθηκε θεϊκή καταγωγή. Την ιδέα της θεϊκής καταγωγής την καλλιέργησε ο ίδιος ο Αλέξανδρος. Θέλοντας να επιβληθεί ως Πέρσης βασιλιάς και Φαραώ της Αιγύπτου, αξίωσε στα τελευταία χρόνια της ζωής του να τον προσκυνούν ως γιο του **Αμμωνα Δία**.

Σύμφωνα με το μύθο, η μητέρα του **Ολυμπιάδα**, που ήταν ιέρεια στα μυστηριακά όργια των Καβείρων

της Σαμοθράκης, έλεγε πως τη νύχτα του γάμου της, είδε όραμα ότι την επισκέφτηκε με μορφή κεραυνού ο Δίας και χάθηκε μέσα στα σπλάχνα της, και έτσι γεννήθηκε ο Αλέξανδρος. Έφερε μάλιστα από τη Σαμοθράκη ένα εξημερωμένο φίδι, που συχνά κοιμόταν στο δωμάτιο της και έλεγε ότι το φίδι αυτό είναι η ενσάρκωση του Άμμωνα Δία που τη διάλεξε για μητέρα του γιου της «γι' αυτό δεν αφήνει το Φίλιππο να μπει στην κάμαρά της (ήταν και κουτσός). Λένε μάλιστα πως μια μέρα που 'σκυψε να δει από την κλειδαρότρυπα, τι κάνει η ωραία του Ολυμπιάδα με κείνο το θεϊκό φίδι, ο θεός του τρύπησε το μάτι για την ιεροσυλία. Τελικά όμως φχαριστήθηκε κι αυτός γιατί έτσι γεννήθηκε ο υπερφυσικός Μεγαλέξανδρος» **(1)** .

Μην ξεχνάμε ότι στην αρχαιότητα κάθε καλή κυρία δεν αισθανόταν καταξιωμένη στον καλό κόσμο αν δε γεννούσε τουλάχιστον ένα παιδί «σπαρμένο από θεό. Και οι σύζυγοί τους νιώθαν κολακευμένοι από την τιμή. Και ποιος μεγάλος άνδρας της αρχαιότητας γεννήθηκε από το σύζυγο της μάνας του; Άσε που οι σεξουαλικές δραστηριότητες των θεών σώζανε τα προσχήματα των άτακτων συζύγων ή θυγατέρων» **(2)**.

Παραπομπές

1,2: Γιώργος Φαρσακίδης «Ιαματικά ψεύδη και βέβηλες προσεγγίσεις», «Σύγχρονη Εποχή».

Πηγή: poiein.gr